

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/2/2022
Identifikačné číslo spisu: 1515218286
Dátum vydania rozhodnutia: 15.12.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1515218286.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu WM Consulting & Communication, s.r.o., Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO: 34 127 798, zastúpený Roman Kvasnica a partneri s.r.o., Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO: 36 866 598, proti žalovanému 1/ Pavel Janáč, nar. 19.3.1973, bytom 1. mája 519/6/ Kalinovo, zastúpený JAKUBIS & PARTNERS s.r.o., so sídlom Zámocká 36, Bratislava a žalovanej 2/ Iveta Janáčová, nar. 13.2.1979, bytom Voznica 76, Voznica, zastúpená Podhorský & Partners, s.r.o., Ventúrska 1, Bratislava, IČO: 46 962 000, o zaplatenie 5.406,62 eur s príslušenstvom a iné, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/889/2015, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2CoZm/17/2019-414 zo dňa 14. júla 2020, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovanej 2/ o d m i e t a .
- II. Žalobca má voči žalovanej 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1CbZm/889/2015-339 zo dňa 20.12.2018 rozhodol v prvom výroku tak, že žalovanému 1/ a žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 2.809,32 eur spolu so 6% úrokom ročne zo sumy 2.809,32 eur od 1.7.2015 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 9,36 eur. Druhým výrokom žalobu vo zvyšnej časti zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd zmenkovým platobným rozkazom zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 5.406,62 eur s 6% ročným úrokom zo zmenkovej sumy 5.406,62 eur od 1.7.2015 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 18,02 eur a náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že je majiteľom vlastnej zmenky,

vystavenej žalovaným 1/ dňa 9.3.2007, znejúcej na zmenkovú sumu 162.879,84 Sk, splatnej dňa 30.6.2015, s doložkou bez protestu, s platobným miestom Bratislava, Suché mýto 6. Zmenku nadobudol rubopisom od obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s. V platobnom mieste predložil zmenku na platenie dňa 30.6.2015, ale žalovaný 1/ zmenkovú sumu 162.879,84 Sk (5.406,62 eur) nezaplatil. Za zaplatenie zmenky sa pre celú zmenkovú sumu zaručila zmenkovým ručením žalovaná 2/. K žalobe pripojil prvopis zmenky a fotokópie splnomocnení osôb, ktoré v mene Slovenskej sporiteľne, a.s. zmenku na jeho rad indosovali.

3. Súd prvej inštancie do 23.12.2015 o žalobe nerozhodol, a nakoľko týmto dňom bolo zo zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“) vypustené ust. § 175, nebolo možné o zmenkovom nároku žalobcu rozhodnúť v skrátenom konaní formou zmenkového platobného rozkazu.

4. Žalobca písomným podaním doručeným súdu dňa 21.3.2016 žalobu doplnil uvádzajúc, že zmenka je zabezpečovacou zmenkou k zmluve o splátkovom úvere č. 0372921257 zo dňa 9.3.2007 a záväzok žalovaných z tejto zmluvy naďalej existuje a je splatný. Mal za to, že zmluva nie je spotrebiteľská, uzavretá dňa 9.3.2007, pričom podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej ja „OZ“) v znení účinnom do 31.12.2007 boli spotrebiteľskými zmluvami výhradne zmluvy uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka a zmluva o úvere je podľa kogentného ust. § 261 Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“) zmluvou, na ktorú sa vzťahuje Obchodný zákonník.

5. Z prvopisu zmenky súd prvej inštancie zistil, že žalovaný 1/ ako vystaviteľ dal bezpodmienečný sľub zaplatiť v Bratislave na rad Slovenskej sporiteľne, a.s. dňa 30.6.2015 sumu 162.879,84 Sk, bez protestu. Per aval zmenku podpísala žalovaná 2/, ktorá je ako zmenkový ručiteľ podľa čl. I. § 32 ods. 1 zmenkového zákona zaviazaná rovnako ako ten, za koho sa zaručila. Podpísaním zmenky per aval sa stala samostatným dlžníkom a aj ona má povinnosť zmenku zaplatiť. Na rube zmenky je zapísaný nedatovaný indosament na rad žalobcu. Zmenka obsahovala všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 zákona č. 191/1950 Zb., Zákon zmenkový a šekový (ďalej len „zmenkový zákon“), pre vlastnú zmenku. Podľa súdu prvej inštancie neplatnosť zmenky nespôsobuje skutočnosť, že je peňažná suma vyjadrená v mene, ktorá už v čase splatnosti zmenky nebola platnou menou. Zmenka bola vystavená do dňa zavedenia eura v Slovenskej republike, preto sa podľa prvej vety čl. III. § 9a ods. 2 zmenkového zákona považuje za zmenku znejúcu na eurá a je splatná v eurách v prepočte podľa konverzného kurzu. Preto námietku žalovanej 2/, že žalobca dopísal do zmenky sumu v mene, ktorá už v čase jej vyplnenia, t. j. v roku 2015 nebola platnou menou, vyhodnotil ako nedôvodnú. Ďalej uviedol, že prvopisom zmenky s nepretržitým radom indosamentov žalobca preukázal, že je riadny majiteľ a má podľa čl. I. § 48 ods. 1 zmenkového zákona právo postihom žiadať zmenkovú sumu, pokiaľ zmenka nebola zaplatená, šesťpercentné úroky odo dňa splatnosti a odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy.

6. Súd prvej inštancie predovšetkým skúmal, či zaviazanosť žalovaných zmenkou vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Konštatoval, že kauzálnym vzťahom zmenky bola zmluva o splátkovom úvere č. 0372921257, ktorú žalovaní ako dlžníci uzavreli s veriteľom Slovenskou sporiteľňou, a.s. dňa 9.3.2007. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebného bezúčelového úveru vo výške 90.000,- Sk. Dlžníci sa zmluvou zaviazali splatiť veriteľovi úver spolu s úrokom 12 % ročne v 119 mesačných splátkach po 1.357,- Sk, splatných vždy k 10. dňu v mesiaci, počnúc od 10.4.2007 do 10.2.2017, a platiť poplatok za správu úveru 60,- Sk mesačne. V zmluve bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov 14,76 %. Súčasťou zmluvy boli Úverové podmienky a Všeobecné obchodné podmienky. V záhlaví zmluvy bolo uvedené, že táto je uzavretá podľa § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka. Súčasne sa zmluvné strany v čl. II. ods. 4. dohodli, že sa ich právne vzťahy budú podľa § 262 ObZ spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného

zákonníka.

7. Súd prvej inštancie konštatoval, že Slovenská sporiteľňa, a.s., ktorá ako veriteľ so žalovanými uzavrela zmluvu o splátkovom úvere, zabezpečenú zmenkou, v rámci svojho podnikania poskytla žalovaným ako dlžníkom úver, pričom zo zmluvy nevyplývalo, že by bol úver určený na výkon ich zamestnania, povolania alebo podnikania. Súd prvej inštancie, bez ohľadu na to, že zmluva o splátkovom úvere bola uzavretá podľa Obchodného zákonníka, vyhodnotil jej spotrebiteľský charakter ako nesporný. Zároveň uviedol, že sa jedná o spotrebiteľský úver, na ktorý sa v čase uzavretia zmluvy vzťahoval zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako osobitný predpis. Zmluvu o splátkovom úvere vyhodnotil ako platnú, keďže obsahovala podstatné náležitosti, predpísané zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení platnom ku dňu uzavretia, pričom v čase jej uzavretia nebolo zakázané použitie zmenky na zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy. Vylúčenie použitia zmenky na zabezpečenie spotrebiteľských úverov zaviedol až zákon č. 129/2010 Z.z., a teda zmenkový prejav podľa súdu prvej inštancie nie je neplatný ani podľa čl. III. § 3a zmenkového zákona.

8. Ďalej uviedol, že zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve je spotrebiteľskou zmluvou, ale nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, preto na jej platnosť nie je potrebná písomná forma a nevzťahuje sa na ňu ust. § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca v konaní predložil Zmluvu o zmenkovom vyplňovacom práve v písomnej forme, preto súd prvej inštancie túto námietku žalovaného 1/ vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalovaný 1/ zároveň namietal, že Zmluva o splátkovom úvere neobsahuje v zmysle ust. § 4 ods. 3 písm. c/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch podmienky, za ktorých možno použiť zmenku. V súvislosti s touto námietkou súd poukázal na ust. § 4 ods. 4 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého pri nesplnení tejto podmienky je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať. V konaní bolo nesporné a aj preukázané, že žalovaným bol poskytnutý úver, ktorý čerpali, preto súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvu o splátkovom úvere ako platnú aj keď v nej chýbala uvedená podmienka. Zároveň konštatoval, že podmienky, za ktorých je možné použiť zmenku, sú uvedené v písomnej Zmluve o zmenkovom vyplňovacom práve, ktorú žalovaní v deň podpisu Zmluvy o splátkovom úvere vlastnoručne podpísali, a ktorá bezprostredne súvisí so Zmluvou o splátkovom úvere, nakoľko na ňu v čl. I odkazuje.

9. Ako nesporné vyhodnotil súd prvej inštancie to, že zmenka bola vystavená ako vedome neúplná a chýbajúce údaje o zmenkovej sume a dátume splatnosti doplnil zrejme právny predchodca žalobcu na základe zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve zo dňa 9.3.2007, pričom vyplnením blankozmenky sa z nej stáva riadna zmenka späťne ku dňu jej vystavenia. Zmenkou boli zabezpečené iba pohľadávky veriteľa zo zmluvy o splátkovom úvere uzavretej dňa 9.3.2007. Právo vyplniť chýbajúce údaje mal majiteľ zmenky aj v prípade, ak dlžníci neuhradili veriteľovi riadne a včas jeho splatnú pohľadávku v lehote písomne ním určenej vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti pohľadávky; zmenkovú sumu mohol majiteľ vyplniť vo výške pohľadávky ku dňu určenému ako deň splatnosti pohľadávky v písomnom oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti pohľadávky (čl. II. ods. 3 a čl. III. ods. 1 zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve). Ako dátum splatnosti mohol majiteľ vyplniť deň, ktorým bude najskôr 7. deň po dni vyplnenia blankozmenky, ale nie skôr ako 10. deň odo dňa, kedy sa dlžníci dostanú do omeškania so splatením splatnej pohľadávky alebo časti pohľadávky (čl. II. ods. 4 a čl. III. ods. 1 zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve).

10. K námietke žalovaných, že zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a preto je neplatná, a že z textu čl. II ods. 3 a 4 tejto zmluvy nevyplýva, aká suma má byť vyplnená, resp. spôsob akým sa má určiť, uviedol, že rozhodovacia prax súdov vychádza zo skutočnosti, že absolútna určitosť spôsobu stanovenia výšky

zmenkovej sumy v dohode o vyplňovacom práve k blankozmenke v podstate neprichádza do úvahy. Za určitú preto podľa súdu prvej inštancie treba považovať aj takú dohodu, v ktorej je horná hranica zmenkovej sumy limitovaná aktuálnou výškou zabezpečovanej pohľadávky. Podľa názoru súdu prvej inštancie zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko neprijateľné môže byť len jej konkrétne ustanovenie, alebo viaceré ustanovenia. K čl. II ods. 3 a 4 Zmluvy uviedol, že tento je podľa názoru súdu dostatočne určitý, žalobca resp. jeho právny predchodca bol podľa neho oprávnený do blankozmenky doplniť sumu uvedenú v oznámení

o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Žalovaní namietali, že týmto ustanovením sa vzdali práva vyplnenú sumu skontrolovať, či ju skutočne dlžia a zmluva je v zmysle § 524

zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník (ďalej aj „OZ“) neplatná. Túto námietku vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodnú, nakoľko podpísaním Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve sa žalovaní svojich práv nevzdali, zmluvou udelili žalobcovi resp. jeho právnomu predchodcovi vyplňovacie oprávnenie a dohodli si podmienky, za ktorých môže byť zmenka vyplnená. Žalovaní mali možnosť skontrolovať sumu, ktorú žalobcovi dlžia

už v čase, keď im bolo doručené oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru

a zároveň čl. I § 17 zmenkového zákona umožňoval žalovaným zo zmenky, ktorých viazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, vznášať kauzálne námietky aj voči novému majiteľovi vždy a súd je povinný na takéto námietky prihliadať

aj v prípade, ak by žalovaní žiadne kauzálne námietky nevzniesli. Preto súd prvej inštancie neakceptoval námietku žalovaných, že títo sa podpísaním Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve vzdali práva vyplnenú sumu skontrolovať a jej výšku namietajú.

11. Súd prvej inštancie aj námietku nesprávneho vyplnenia dátumu splatnosti zmenky vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalovaní tvrdili, že dátum splatnosti zmenky mal byť totožný s dátumom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, t. j. 2.9.2013. Súd poukázal na čl. II ods. 4 Zmluvy

o zmenkovom vyplňovacom práve, podľa ktorého je dátum splatnosti najskôr 10. deň odo dňa, kedy sa dlžníci dostanú do omeškania so splatením splatnej pohľadávky.

Banka vyhlásila predčasnú splatnosť ku dňu 2.9.2013 a vo vyhlásení zároveň dlžníkov vyzvala, aby v lehote do 15 dní pohľadávku uhradili. Žalovaní sa mohli dostať do omeškania so splatením splatnej pohľadávky, ktorej výšku banka určila vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti až 16. deň po doručení oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, a dátum splatnosti zmenky nemohol byť skôr ako 10. deň po omeškaní žalovaných, preto názor žalovaných o rovnakom dátume splatnosti zmenky a vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru nemohol obstáť.

12. Ohľadom námietky žalovaných, že neboli poučení podľa § 37 ods. 2 zákona o bankách

a Zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve na toto ustanovenie len odkazuje, táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná. Súd prvej inštancie bol názoru, že aj keby žalovaní neboli v zmysle tohto ustanovenia poučení, nevyplyvajú im z toho žiadne následky, nárok

na náhradu škody, a nezakladá to neplatnosť takejto Zmluvy. K námietke premlčania vyplnenia zmenky uviedol, že vyplňovacie právo súvisí s vlastníctvom blankozmenky

ako listiny, jeho využitie je preto prejavom výkonu vlastníckeho práva a vlastnícke právo sa v zmysle § 100 ods. 2 OZ, nepremlčiava.

13. Ďalej uviedol, že žalobca bol v súlade so Zmluvou o zmenkovom vyplňovacom práve oprávnený doplniť ako zmenkovú sumu do blankozmenky sumu určenú bankou v oznámení

o vyhlásení mimoriadnej splatnosti pohľadávky. Žalobca blankozmenku v údajoch o zmenkovej sume vyplnil vo výške 162.879,84 Sk (5.406,62 eur) a ako dátum splatnosti zmenky vyplnil deň 30.6.2015. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca blankozmenku v údajoch

o zmenkovej sume vyplnil v rozpore s udeleným oprávnením, keďže banka v oznámení

o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru určila výšku pohľadávky ku dňu 2.9.2013 v sume 4.230,63 eur, a zároveň vyzvala žalovaných k splateniu celej pohľadávky spolu

s príslušenstvom do 15 dní od prevzatia oznámenia. Jedine túto čiastku bol žalobca oprávnený do blankozmenky doplniť ako zmenkovú sumu, pričom doplnením vyššej sumy sa zmenka neplatnou

nestala, len v rozsahu, v ktorom bolo oprávnenie prekročené, žalovaných nezaväzuje.

14. Ohľadom námietky žalovaného 1/, ktorý namietal premlčanie práva žalobcu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, nakoľko podľa bodu 7.6.1 VOP mal žalobca, resp. jeho právny predchodca toto právo uplatniť do 10 dní odo dňa, kedy sa žalovaní dostali prvýkrát do omeškania, súd prvej inštancie uzavrel, že v danom bode je upravené právo a nie povinnosť banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, pričom toto právo nie je limitované prvým omeškaním žalovaných. Toto právo sa však podľa súdu prvej inštancie nepremlčalo, keďže žalovaní boli kontinuálne v omeškani. Žalovaní zároveň vzniesli aj námietku premlčania časti kauzálnej pohľadávky, pričom súd prvej inštancie bol povinný podľa ust. § 100 ods. 1 OZ na vznesenú námietku prihliadať. Uvedol, že dohoda o vyplňovacom práve k blankozmenke sa napriek absencii lehoty, dokedy najneskôr je možné vyplňovacie právo uplatniť, nestala neplatnou, i keď tým bol dlžník zbavený možnosti úspešne sa brániť námietkou premlčania kauzálnej pohľadávky. Za podstatné považoval súd prvej inštancie to, či mal žalobca možnosť vyplnením blankozmenky odňať spotrebiteľovi právo namietať premlčanie zabezpečenej pohľadávky, a zároveň či udelené oprávnenie vykonal spôsobom, ktorým reálne spotrebiteľa na jeho právach ukrátil.

15. Uvedol, že žalobca si na súde zmenkovú pohľadávku uplatnil žalobou dňa 31.8.2015. Nárok zo zmenky nebol podľa súdu prvej inštancie premlčaný, avšak v zmenkovej sume bola zahrnutá pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola ku dňu začatia konania už čiastočne premlčaná. Napriek abstraktnému charakteru zmenky je v prípade tzv. spotrebiteľských zmeniek potrebné na zmenkovú a kauzálnu pohľadávku hľadiť ako na jeden celok, inak by ochrana spotrebiteľa nebola účinná. Nárok na zaplatenie zmenky súd prvej inštancie považoval za oprávnený len v zmenkovej sume, ktorá sa rovnala splátkam úveru, ktoré ku dňu začatia konania ešte premlčané neboli. Išlo o splátky, ktoré sa podľa úverovej zmluvy stali zročnými v období od 10.9.2012 do 10.2.2017 (z toho splátky splatné a nepremlčané do dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru od 10.9.2012-10.8.2013, t. j. 12 splátok a splátky, ktoré sa stali splatnými vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru od 10.09.2013-10.02.2017, t. j. 42 splátok, celkovo 54 splátok po 45,04 eur (1.357,- Sk), čo je spolu 2.432,38 eur. Súd prvej inštancie považoval za dôvodný aj nárok žalobcu na zaplatenie zákonných úrokov z omeškania vo výške 8 % od splatnosti jednotlivých splátok do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru celej zosplatennej sumy do splatnosti zmenky tak, ako si ich vyčísli žalobca v celkovej výške 376,94 eur. Nárok žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku z úveru vo výške 12 % súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodný, nakoľko zmluvný úrok z úveru je podľa Zmluvy o splátkovom úvere už zahrnutý v každej splátke úveru.

16. Na záver uvedol, že z dôkazov nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že časť zmenkovej sumy 2.809,32 eur má pôvod v neprijateľných zmluvných podmienkach, ani že by žalobca v tejto časti oprávnenie vyplniť blankozmenku vykonal spôsobom, ktorým by spotrebiteľov na ich právach ukrátil a nepostupoval v súlade s § 4 ods. 7 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. K uplatneniu zmenky došlo z dôvodu porušenia povinnosti dlžníkov riadne a včas splácať úver, žalovaní povinnosti z úverovej zmluvy úplne prestali plniť 28.3.2011, pričom aj dovtedy splátky poukazovali nepravidelne, resp. v nižších sumách. Banka preto, po predchádzajúcom upozornení, vyhlásila ku dňu 2.9.2013 mimoriadnu splatnosť úveru a žalovaným vznikla povinnosť celý neuhradený dlh zaplatiť jednorázovo. Žalovaná 2/ ako zmenkový ručiteľ podľa čl. I. § 32 ods. 1 zmenkového zákona bola zaviazaná rovnako ako ten, za koho sa zaručila. Podpísaním zmenky per aval sa stala samostatným dlžníkom a aj ona mala povinnosť zmenku zaplatiť. Súd prvej inštancie poukázal na čl. I. § 47 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového, podľa ktorého sú všetci, ktorí zmenku vystavili, indosovali, alebo sa za ňu zaručili, zaviazaní majiteľovi rukou spoločnou a nerozdielnou. Preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

17. O odvolaní žalovaného 1/ a žalovanej 2/ rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 2CoZm/17/2019-414 zo dňa 14.7.2020 tak, že v prvom výroku rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 1CbZm/889/2015-339 zo dňa 20.12.2018 v napadnutej časti potvrdil. Druhým výrokom žalobcovi voči žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

18. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne s poukazom na ust. § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) potvrdil. Konštatoval, že súd prvej inštancie podrobne zistil skutkový stav veci, vyvodil z neho správny právny záver a vysporiadal sa so všetkými námietkami žalovaných. Stotožnil sa s právnym záverom súdu prvej inštancie, že je nesporné, že Slovenská sporiteľňa a. s. ako právny predchodca žalobcu, ktorá ako veriteľ so žalovanými 1/ a 2/ uzavrela zmluvu o splátkovom úvere zabezpečenú zmenkou, v rámci svojho podnikania poskytla žalovaným ako dlžníkom úver, pričom zo zmluvy nevyplýva, že by bol úver určený na výkon ich zamestnania a povolania alebo na podnikanie. Preto bez ohľadu na to, že bola zmluva o splátkovom úvere uzavretá podľa obchodného zákonníka, jej spotrebiteľský charakter je nesporný.

19. Odvolací súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie konštatoval, že zmluva o splátkovom úvere obsahuje podstatné náležitosti predpísané zákonom č. 258/2001 Z.z. v znení platnom ku dňu jej uzavretia, konštatujúc jej platnosť. V čase uzavretia zmluvy zákon o spotrebiteľských úveroch nezakazoval použitie zmenky na zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy. Čiastočné obmedzenie platilo pre spotrebiteľské úvery až od 1.1.2008 a zabezpečenie zmenkou úplne vylúčil až zákon č. 129/2010 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2011. Zmenkový prejav teda nie je neplatný ani podľa článku III, § 3 zmenkového zákona.

20. S námietkou žalovaného 1/, že žalobca presne nepreukázal výšku nesplateného zostatku úveru, nepredložil hodnovernú kartu klienta alebo históriu úveru, z ktorého by bolo nepochybne zistiteľné akú konkrétnu výšku na zaplatenie úveru žalovaný uhradil, sa odvolací súd nestotožnil. Zhodne ako súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že žalobca preukázal predloženými listinnými dôkazmi (prehľadom transakcií na úverovom účte žalovaných, prehľadom úhrad žalovaných), aká výška úveru zostala nesplatená. Žalovaný 1/ predložené listinné dôkazy a údaje uvádzané žalobcom v rámci vykonaného dokazovania nepovažoval za sporné a tieto listinné dôkazy s poukazom na ust. § 151 ods. 1 a 2 CSP účinne nepoprel. Žalovaný (1/) tiež neuviedol aká mala byť podľa neho skutočná výška žalovaného nároku, nepredložil, neoznačil dôkaz na preukázanie svojich tvrdení, neuviedol vlastné skutkové tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, neuviedol v čom považuje výpis z účtu predložený žalobcom za nehodnoverný, nerozporoval konkrétne položky v ňom uvedené a namietal iba, že žalobca mal predložiť prehľad úhrad, z ktorého by vyplývalo, akú sumu zaplatil, avšak k predloženému prehľadu úhrad žalobcom sa nevyjadril, či sú v ňom uvedené všetky uskutočnené úhrady a v prípade, ak nie, nepredložil doklady o ich úhradách.

21. Odvolací súd mal za to, že v odvolaní žalovaného 1/ absentujú skutkové tvrdenia, ktoré by spĺňali náležitosti v zmysle ustanovenia § 151 ods. 2 CSP. Odvolací súd poukázal na ust. § 17 ods. 1 zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého žalovaný zo zmenky nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobudnutí zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Ak je žalovaným zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom vždy.

22. K argumentácii žalovanej 2/, ktorá namietala, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku platného dojednania podmienok použitia zmenky, sa odvolací súd stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že dojednanie o zabezpečení spotrebiteľského úveru zmenkou bolo uvedené nielen vo

Všeobecných obchodných podmienkach, ale aj v Zmluve o zmenkovom a vyplňovacom práve zo dňa 9.3.2007. Pokiaľ žalovaná 2/ namietala, že Zmluva o zmenkovom a vyplňovacom práve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a že je neurčitá, a preto je neplatná, tak odvolací súd považoval za správny právny záver súdu prvej inštancie, že náležitosti, ktoré má dohoda o vyplňovacom práve v blankozmenke obsahovať, zákon nepredpisuje. Vzhľadom na zabezpečovací charakter blankozmenky je však nevyhnutné, aby v dohode o vyplňovacom práve bol vymedzený kauzálny zmluvný vzťah, ktorému sa poskytuje zabezpečenie, aby boli určené podmienky vyplnenia, t. j. bezprostredný dôvod, ktorý majiteľa blankozmenky oprávňuje doplniť chýbajúce údaje, aby bol dojednaný rozsah vyplnenia, spôsob, akým majú byť doplňované údaje stanovené.

23. Odvolací súd tiež zdôraznil, že pri vystavení blankozmenky nie je ešte isté či vôbec, a kedy, budú splnené podmienky na vyplnenie zmenky, t. j. nedá sa určiť aká bude výška zabezpečovanej pohľadávky, ani určiť spôsob jej výpočtu. Za určitú preto treba považovať aj takú dohodu o vyplňovacom práve, v ktorej je horná hranica zmenkovej sumy limitovaná aktuálnou výškou zabezpečenej pohľadávky. Podľa názoru odvolacieho súdu zmluva o zmenkovom a vyplňovacom práve nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko neprijateľné môžu byť len jej konkrétne ustanovenia, prípadne viaceré ustanovenia. Zmluva ako celok nemôže byť neprijateľná. Pokiaľ ide o článok II ods. 3) a 4) zmluvy, tento je podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne určitý, žalobca resp. jeho právny predchodca bol podľa neho oprávnený do blankozmenky doplniť sumu uvedenú v písomnom oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Pokiaľ by vyplnil do blankozmenky inú sumu ako v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, jednalo by sa o excesné vyplnenie zmenky, zmenka by sa neplatnou nestala, len v rozsahu, v ktorom bolo oprávnenie prekročené, by dlžníka nezaväzovala.

24. Žalovaná 2/ namietala, že vyššie uvedeným ustanovením sa žalovaní vzdali práva vyplnenú sumu skontrolovať tým spôsobom, či ju skutočne dlžia, a teda zmluva je v zmysle § 524 OZ neplatná. Túto námietku vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú, nakoľko podpisom zmluvy o zmenkovom a vyplňovacom práve sa žalovaní svojich práv nevzdali, zmluvou udelili žalobcovi resp. jeho právnenému predchodcovi vyplňovacie oprávnenia a dohodli si podmienky, za ktorých môže byť zmenka vyplnená. Žalovaní mali možnosť kontrolovať sumu, ktorú žalobcovi dlžia už v čase, keď im bolo doručené oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, pričom nemožno opomenúť, že článok I § 17 zmenkového zákona umožňuje žalovaným zo zmenky, ktorých zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, vznášať kauzálne námietky aj voči novému majiteľovi vždy a súd je povinný z úradnej povinnosti na takéto námietky prihliadnúť. Z uvedených dôvodov nebolo možné prijať záver, že sa žalovaní podpísaním zmluvy o zmenkovom a vyplňovacom práve vzdali svojho práva vyplnenú sumu skontrolovať a jej výšku namietat'. Odvolací súd uzavrel, že zmenka bola vyplnená úplne, obsahovala všetky formálne náležitosti, aby mohla byť formálne platná.

25. Odvolací súd záverom zdôraznil, že ustanovenie § 10 zákona zmenkového a šekového, týkajúce sa blankozmenky predpokladá, že bude existovať dojednanie o tom ako má byť zmenka vyplnená. Aj v prípade, ak by bola neúplná zmenka vyplnená spôsobom, odporujúúcim zmenkovému vyplňovaciemu právu, aj napriek tomu by sa takáto zmenka stala z formálneho hľadiska skutočnou zmenkou. Na takúto zmenku je nutné prihliadať ako na zmenku, ktorej majiteľ má zásadné práva spojené s touto listinou a svedčí mu nesporný zmenkový záväzok. V zhode so súdom prvej inštancie sa stotožnil s jeho záverom, že zmluva o zmenkovom a vyplňovacom práve je platná, pričom obsah zmenkového vyplňovacieho oprávnenia v časti dátumu splatnosti zmenky je uvedený dostatočne určito. Len samotná skutočnosť, že spotrebiteľ na zabezpečenie pohľadávok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere vystavil zmenku, nemôže viesť k zhoršeniu jeho postavenia a spotrebiteľ nemôže byť iba z tohto dôvodu na svojich právach ukrátený.

26. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie len žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolateľka“), prípustnosť ktorého odôvodnila podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, „NS SR“ alebo „dovolací súd“) rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zaväzujúcej časti, vo výroku o nároku na náhradu trov konania a vo výroku, ktorým priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanej 2/ proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, eventuálne, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

27. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľka uviedla, že sa dovolací súd nevysporiadal s právnou otázkou, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to uplatnenie zmenkového nároku z blankozmenky vystavenej za účelom zabezpečenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy a vyplnenej

po 1.5.2014, t. j. po nadobudnutí účinnosti ustanovenia § 5a a § 29b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, vylučujúceho zabezpečenie uspokojenia pohľadávky a splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou. Odvolaciemu súdu vytýkala, že sa nezaoberal otázkou okamihu vzniku nároku vyplývajúceho zo zmenky v súvislosti so spotrebiteľským úverom, v nadväznosti s ktorým bola zmenka vystavená, t. j. otázkou, ktorá bola podľa názoru dovolateľky pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby kľúčová.

28. Za otázku, ktorá v rozhodovacej praxi nebola vyriešená považovala dovolateľka právnou otázku, „či je ako nárok, ktorý je v zmysle právnej teórie hmotnoprávnym oprávnením, ktoré je žalovateľné na súde, je takto poňatým národom aj blankozmenka predložená v konaní ku dňu 30.4.2015, ktorá bola vyplnená až po 1.5.2014.“ Za doposiaľ nevyriešenú formulovala tiež otázku, „či nárok zo zmenky vzniká v čase, kedy mohla byť zmenka uplatnená na súde alebo už samotným vystavením blankozmenky a či do času, kedy je zmenka žalovateľná na súde, nejde len o právo (nie nárok) na zmenkové plnenie.“

29. Vyslovila názor, že dovolací súd nesprávne vyhodnotil otázku vzniku nároku zo zmenky, ktorá bola vystavená pôvodne ako blankozmenka. Podľa názoru dovolateľky dovolací súd pri posudzovaní žalobou uplatneného nároku nerozlišoval medzi momentom vzniku práv z blankozmenky, vzniku práv zo zmenky a vznikom nároku zo zmenky. Mala za to, že tieto inštitúty nie je možné stotožňovať pre odlišné právne následky. Zdôraznila, že hoci je blankozmenka plnohodnotnou listinou do okamihu vyplnenia chýbajúcich náležitostí, nie je právne perfektným skriptúrnym aktom (zmenkou), čím sa na jeho základe nemožno úspešne domôcť nároku v súdnom konaní. Ak sa teda nemohol žalobca v zmysle predloženej zmenky domôcť nároku na súde pred 1.5.2014, ide o zmenku, z ktorej nároky vznikli až po 1.5.2014.

30. Namietala, že v danom prípade blankozmenka neobsahovala údaj o peňažnej sume, ako ani o termíne jej splatnosti. Poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Obdo/59/2018 zo dňa 26.3.2019, v ktorom dovolací súd podľa dovolateľky riešil iba otázku vzniku záväzku z blankozmenky, pričom vyslovil názor, že „pre okamih vzniku záväzku zmenkového dlžníka (vystaviteľa vlastnej zmenky, akceptanta cudzej zmenky, resp. avalistu) zo zmenky vystavenej pôvodne ako blankozmenka je irelevantný okamih (dátum) doplnenia chýbajúcich údajov do blankozmenky, prípadne dátum splatnosti zmenkovej sumy. Dlžník, ktorý sa podpísal na blankozmenku pred doplnením posledného chýbajúceho údaje sa stáva vyplnením zmenky zmenkovým dlžníkom s účinkami ex tunc, teda odo dňa vystavenia blankozmenky.“ Zdôraznila, že predmetný prípad neriešil otázku zabezpečenia spotrebiteľského úveru a dovolací súd neriešil otázku okamihu vzniku zmenkového nároku, ale len otázku vzniku záväzku (práv a povinností) titulom vyplnenia blankozmenky, a teda sa zaoberal len otázkou vzniku práv a povinností zo zmenky, nie otázkou vzniku nároku zo zmenky, ktorý je uplatniteľný na súde.

31. Odvolaciemu súdu tiež vytýkala, že ním nebola posudzovaná skutočnosť, že si žalobca uplatnil nárok

zo zmenky, ktorá bola ako blankozmenka vystavená pred nadobudnutím účinnosti ust. § 5a zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ku vyplneniu ktorej však došlo až po účinnosti predmetného ustanovenia. V posudzovanej veci bola blankozmenka vystavená v roku 2007, k jej vyplneniu došlo až v júni 2015, teda v čase účinnosti § 5a ods. 1 písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý vylučoval zabezpečenie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou. Podľa dovolateľky sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s ust. § 5a ods. 1 písm. b/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v spojení so skutočnosťou, že k transformácii blankozmenky na zmenku došlo za účinnosti ustanovenia vylučujúceho možnosť zabezpečenia nároku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou. Dovolateľka tiež súdom oboch inšancií vytýkala, že pri aplikácii právnych noriem neprihliadli na znenie zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pričom vyjadrila názor, že ak žalobca uplatnil voči žalovaným práva zo zmenky za právneho stavu ochrany spotrebiteľa existujúceho v čase uplatnenia zmenkového nároku žalobou, tak takýmto výkonom práva nemožno v súdnom konaní poskytnúť ochranu, pretože okrem rozporu so zákonom je takýto výkon práva i v rozpore s dobrými mravmi.

32. Poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/12, sp. zn. IV. 457/10 a sp. zn. I. ÚS 290/15, ktoré riešiac problematiku použiteľnosti zmenky z pohľadu ochrany spotrebiteľa zohľadňujú, že v prípade spotrebiteľov nie je možné odhliadnuť od ich špecifických záujmov a postavenia. Konštatovala, že v danom prípade odvolací súd nezohľadnil časový aspekt zmenkového nároku, ktorý sa založil vyplnením blankozmenky v čase, keď zákon o ochrane spotrebiteľa zakazoval zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zmenky, ale odvolací súd sa nesprávne zaoberal iba okamihom vystavenia zmenky, čím podľa dovolateľky rozhodol v rozpore s právnou úpravou.

33. Záverom uviedla, že rozhodnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby je ustálenie okamihu vzniku zmenkového nároku titulom transformácie blankozmenky na zmenku a následná aplikácia zákonných ustanovení § 5a ods. 1 písm. b/ v spojení s § 29b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Aj napriek skutočnosti, že v odvolaní žalovaná 2/ výslovne nepoukazovala na argumentáciu obsiahnutú v rámci článku III. dovolania (čl. III. dôvodnosť podania dovolania), najmä na aplikáciu § 5a ods. 1 písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z., má za to, že vzhľadom na skutočnosť, že zmenka zabezpečovala pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy, mal sa odvolací súd ex offio, s odkazom na princíp ochrany spotrebiteľa, zaoberať aj touto otázkou, čo neučinil. Zdôraznila, že povinnosť súdov ex offio skúmať prípustnosť nároku uplatneného zmenkou vyplýva aj zo spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a súdov SR č. 93/2015.

34. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej 2/ vyslovil názor, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá by v rozhodovacej praxi ešte nebola vyriešená, nakoľko právna otázka nastolená žalovanou 2/ bola v praxi dovolacieho súdu už vyriešená (sp. zn. 3Obdo/59/2018). Podľa jeho názoru odvolací súd rozhodol v súlade so zákonom, keď pri posúdení danej veci aplikoval hmotnoprávnu úpravu platnú a účinnú v čase vystavenia zmenky, nakoľko vystavenie zmenky v spotrebiteľských vzťahoch do 1.1.2011 bolo povolené. Uzavrel, že v prípade retroaktívnej aplikácie § 5a zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa by súd znemožnil žalobcovi uplatňovať si jemu patriace procesné práva, čo by malo za následok porušenie práva na spravodlivý súdny proces a s tým spojený zásah do právnej istoty žalobcu.

35. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná 2/, ktorá nesúhlasila s argumentáciou žalobcu a zotrvala na svojich argumentoch obsiahnutých v dovolaní.

36. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle ust. § 35 CSP po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez

nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej 2/ je potrebné odmietnuť (§ 447 písm. f/ CSP).

37. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - iba v prípadoch Civilným sporovým poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a odvolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo 113/2012, sp. zn. 2Cdo 132/2013, sp. zn. 3Cdo 18/2013, sp. zn. 4Cdo 280/2013, sp. zn. 5Cdo 275/2013, sp. zn. 6Cdo 107/2012 a sp. zn. 7Cdo 92/2012).

38. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

39. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

40. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

41. Podľa ustanovenia § 432 ods. 2 CSP, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

42. Podľa § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

43. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

44. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

45. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), tak je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany

a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť ako ju riešil odvolací súd a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď napr. uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018).

46. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť riešená odvolacím súdom, pričom odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní (uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Obdo/64/2017 a sp. zn. 4Obdo/30/2018).

47. Žalovaná 2/ vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pričom za dovolacím súdom dosiaľ nevyriešené označila právne otázky

- či ako nárok, ktorý je v zmysle právnej teórie hmotnoprávnym oprávnením, ktoré je žalovateľné na súde, je takto poňatým nárokom aj blankozmenka predložená v konaní ku dňu 30.4.2015, ktorá bola vyplnená až po 1.5.2014.
- či nárok zo zmenky vzniká v čase, kedy mohla byť zmenka uplatnená na súde alebo už samotným vystavením blankozmenky a či do času, kedy je zmenka žalovateľná na súde nejde len o právo (nie nárok) na zmenkové plnenie.

Žalovaná 2/ takto konkretizovala právne otázky od vyriešenia ktorých malo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu. Úlohou dovolacieho súdu preto bolo, aby v dovolacom konaní posúdil, či dovolateľkou nastolené otázky sú otázkami právnymi alebo skutkovými a v prípade právnych otázok, či mali alebo nemali kľúčový význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu.

48. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľka síce otázky konkretizovala, avšak z obsahu dovolaním napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na ňou nastolených otázkach. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd je podľa ust. § 380 ods. 1 CSP viazaný odvolacími dôvodmi, avšak v rámci rozhodovania o odvolaní sa zaoberal iba dôvodmi, ktoré boli uplatnené žalovanými ako odvolateľmi v odvolaní. Títo namietali výlučne

- nemožnosť skontrolovania dlžnej sumy žalovanými (neurčitosť uplatneného nároku);
- nesprávne posúdenie otázky platného dojednania podmienok použitia zmenky a neurčitosť zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve (časť čl. II ods. 4 dohody o vyplňovacom práve), tvrdiac rozpor s dobrými mravmi, čoho výsledkom malo byť, že zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve je neprijateľnou podmienkou, a preto ako taká je neplatná (§ 53 ods. 1 a ods. 5 Občianskeho zákonníka), keďže nie je jasne a určito ohraničený časový moment, dokedy možno najneskôr vyplniť údaj splatnosti zmenkovej sumy.

49. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd, viazaný dôvodmi odvolania, dospel k záveru o dôvodnosti čiastočného vyhovenia žalobe súdom prvej inštancie (potvrdil rozsudok v napadnutej časti). Odvolací súd poukázal na to, že žalovaní 1/ a 2/ koncentrovali svoje odvolacie námietky do argumentácie o neurčitosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve z dôvodu absencie dátumu, dokedy najneskôr je majiteľ zmenky oprávnený zmenku doplniť o chýbajúce údaje. Poukázal na to, že z rovnakého dôvodu považovali žalovaní

1/ a 2/ čl. II. ods. 4 zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve za neprijateľné zmluvné dojednanie v spotrebiteľskej zmluve. Odvolací súd závery súdu prvej inštancie ohľadom určitosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve a zákonnosti použitia zmenky v spotrebiteľskej zmluve vyhodnotil za

správne, konštatujúc, že zmluva o zmenkovom a vyplňovacom práve je platná a obsah zmenkového vyplňovacieho oprávnenia v časti dátumu splatnosti zmenky je uvedený dostatočne určito.

50. Dovolací súd s poukazom na závery všeobecne publikované v doktríne, ako aj vyplývajúce z jeho rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že dojednanie o tom, ako má byť zmenka vyplnená, musí byť určité, ale len natoľko, aby poskytovalo všeobecnú a rámcovú predstavu, čo má byť do zmenky dopísané. Tiež ak majiteľ vyplní zmenku, ktorá bola vydaná ako neúplná odlišne od dojednania o jej vyplnení, nie je z tohto dôvodu zmenka neplatná. Nesprávne vyplnenie len zakladá námietku dlžníka v zmysle článku I § 10 zákona zmenkového a šekového. Dovolací súd zároveň poukazuje aj na smernicu Rady č. 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, ktorá nezakazuje používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách, pričom zo znenia článku 10 vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách, pričom vhodnú ochranu spotrebiteľa je potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa, vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora, zahrňujúci aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok.

51. Dovolací súd zároveň upriamuje pozornosť na to, že samotná dovolateľka v rámci svojho dovolania, v článku IV., označenom ako „Záver“ poukazovala na to, že v odvolaní síce „výslovne nepoukazovala na argumentáciu obsiahnutú v článku III. Dovolania.

(Dôvodnosť podania dovolania) najmä na nutnosť aplikácie § 5a ods. 1 písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z. má za to, že vzhľadom na skutočnosť, že zmenka zabezpečovala pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy sa mal odvolací súd ex offio, s odkazom na princíp ochrany spotrebiteľa, zaoberať aj otázkou, či na daný vzťah je aplikovateľné ustanovenie § 5a písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z., čo zo strany odvolacieho súdu vykonané nebolo hoci ide o otázku právnu a povinnosť prihliadať na absolútnu neplatnosť právnych úkonov mu vyplýva zo zákona bez ohľadu na procesnú aktivitu žalovaných (iura novit curia).“

52. Dovolací súd sa s takouto argumentáciou žalovanej 2/ nestotožnil, keďže takémuto postupu odvolacieho súdu bráni ustanovenie § 380 CSP, upravujúce viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi. Jedinú výnimku predstavuje oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, a to z úradnej moci. Súdny nižšej inštancie sa otázkami nastolenými žalovanou 2/ až v dovolaní, t. j. ku ktorému momentu vzniká nárok zo zmenky a teda, či vzniká v čase, kedy mohla byť zmenka uplatnená na súde, alebo už samotným vystavením blankozmenky a či nejde do času, kedy je zmenka žalovateľná na súde len o právo (nie nárok) na zmenkové plnenie, nezaoberali.

53. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na dovolateľkou položených právnych otázkach, a tieto otázky neboli kľúčové pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľka v podstate namietala nesprávne právne posúdenie veci, keď podľa jej názoru mali súdy daný prípad posudzovať podľa § 5a v spojení s § 29b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa., nakoľko blankozmenka bola vystavená v roku 2007, k jej vyplneniu došlo až v júni 2015, teda v čase účinnosti ustanovenia § 5a ods. 1 písm. b/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý vylučoval zabezpečenie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou. Nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších inštancií nezakladá samé osebe prípustnosť dovolania, pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

54. Z dôvodov vyššie uvedených, dovolanie žalovanej 2/ neumožňuje, aby bol na jeho základe uskutočnený meritórny prieskum. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovanej je procesne neprípustné a preto ho podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

55. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol

mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

56. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.